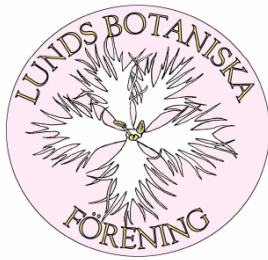

2018-02-22

Till
Svenska Kraftverk Registrator@svk.se
Box 1200
172 24 Sundbyberg

YTTRANDE

Samråd, Hansa PowerBridge (Dnr 2017/2395)

Lunds Botaniska Förening har tagit del av underlagsmaterial och planer för Projekt Hansa PowerBridge och vill lämna följande synpunkter.

Föreningens yttrande begränsas till miljömässiga, strategiska och principiella synpunkter av samhällsekonomisk betydelse och får återkomma med mer detaljsynpunkter under projektets nästa utredningsfas.

INLEDNING

Hansa PowerBridge stärker kopplingen mellan Norden och Europa med ökade möjligheter till elmarknadshandel, som bidrar till att förbättra elförsörjningen i södra Sverige och Europa. Elförbindelsen utgår från stamnätet vid befintlig omriktarstation Hurva väster om Hörby till Skånes sydkust för att via sjökabel ansluta till elnätet på nordtyska Östersjökusten. Ledningen dras i markkabel – jordbruksmark ska kunna användas för jordbruksändamål efter dragningen, medan träd i skogsmark måste avverkas. Denna mark får inte på nytt bli skogbärande. Våtmarker liksom fuktiga skogsmarker berörs och ska undvikas, då risk för bestående skador föreligger, eftersom kabeln ska vila på sand.

Samrådsunderlaget redovisar alternativa utredningskorridorer vad avser de svenska delarna av projektet. Samrådet syftar till att klarlägga vilken sträckning för elledningen som är den för samhället bästa och ska förordas, när ansökan med miljökonsekvens-beskrivning lämnas för att ansöka om tillstånd.

ALTERNATIVUTREDNING

3 olika alternativa ledningsdragningar, V, C och Ö har varit föremål för närmare undersökningar. Alternativet C har i dag uteslutits. Alternativ V och Ö kvarstår.

Föreningen anser liksom samrådsmaterialet att alternativ C inte är realistiskt och därför ska uteslutas. Andra el-projekt har i tidigare kommit till samma resultat. Här finns riks-intresseområden för naturvård, som Sverige dessutom internationellt

förbundet sig att skydda. Ledningar som dras nära eller igenom bevarandeområden som Natura 2000-område, naturreservat och nationalpark tillåts inte. Befintliga ädellövskogsområden, gamla ädellövträd och våtmarker ska prioriteras i skyddsarbetet liksom månghundra-åriga betesmarker mm. Det är olämpligt att dra ledningar i fågelskyddsområden som är både nationellt och internationella skyddade som Convention on Wetlands (Ramsar-område). Intill alternativ C ligger Skrylleområdet, ett av Sveriges mest välbesökta friluftsområden med ca 1 miljon besökare per år som rör sig i de skogklädda områdena, omgivna av artrika och naturvårdsmässigt värdefulla miljöer av riksintresse.

ÖVERGRIPANDE PLANFÖRUTSÄTTNINGAR

Kapitlet om *Övergripande planförutsättningar* måste enligt Föreningens uppfattning kompletteras och redovisa 1) Fria zoner och 2) Natura 2000, eftersom dessa båda begrepp har en generell, viktig, överordnad betydelse i skånsk samhällsplanering. Härigenom kan också samhällsekonomiska och tidsbesparande vinster uppnås.

1. Fria zoner

I sydvästra Skåne är det trångt om utrymmet, vilket är särskilt uppenbart när vägar, ledningar och andra förbindelselänkar ska dras från södra Skåne mot norr och måste kunna komma fram mellan tätorter, bevarandeområden och skyddade utbyggnader och vatten. Detta gäller särskilt större luftburna kraftledningar, järnvägar och större väg-dragningar. Samhället är i framtiden beroende av att kunna använda befintliga fria zoner för passage vid utbyggnader. Problemen växer med tiden, eftersom både kraftledningar vägar mm måste anslutas till befintligt nät samtidigt som passagera krymper.

Fria zoner får inte tas i anspråk och ska vara utgångspunkt för varje projekt i sydvästra Skåne. Det är en lagstadgad utgångspunkt i Portalparagrafen om hushållning med mark och vatten (1 kap 1 § Miljöbalken) att *”använda mark, vatten och fysisk miljö i övrigt, så att en från ekologisk, social, kulturell och samhällsekonomisk synpunkt långsiktigt god hushållning tryggas.”*

2. Natura 2000

Sveriges statsmakter har genom EU-inträdet 1995 åtagit sig att skydda särskilt sällsynta och hotade miljöer, dess växt- och djurarter. Sverige har liksom övriga EU-länder avgränsat definierade områden enligt Art- och habitatdirektivet samt Fågeldirektivet för att ingå i det europeiska nätverket Natura 2000. Utpekade områden ska prioriteras i skyddsarbetet för att långsiktigt bevaras och utvecklas för att uppnå s k gynnsam bevarandestatus, som definieras i lagstiftningen, Miljöbalken.

Varje projekt ska beakta skyddskravet och får inte riskera skada Natura 2000-område, dess naturtyper, växt- och djurart eller deras livsmiljöer som finns förtecknade i Art- och habitatdirektivet samt Fågeldirektivet. Ledningsdragningen måste utgå från uppgifter som Sverige redovisat till EU-kommissionen: att bevarandestatus för många naturtyper och arter är ogynnsam i Skåne (kontinental region) och att ledningsdragningen inte får ytterligare försämra den redan otillfredsställande situationen.

ALTERNATIV VÄST och ÖST

Föreningen tillstyrker förslaget att elledningen byggs som en likströmsförbindelse i form av markkabel på land och som sjökabel till sjöss. Föreningen anser att alternativet luftledning inte kan ifrågakomma.

Ledningsdragningen bör undvika intrång i områdesskyddade områden, i ädellövskog, våtmarker och sluttningar med översilningsvatten, vilka är både särskilt värdefulla och känsliga för påverkan. Särskilda åtgärdsprogram har fastställts för hotade miljöer och arter och ekonomiska satsningar för skydd av t ex ädellövskog har senast i år, 2018 anslagits av Naturvårdsverket. Föreningen förutsätter att den fortsatta detaljerade planeringen blir en garant för att sådana intrång undviks.

Västra alternativet

Markkabeln berör känsliga passager öster om Rolsberga med Rövarkulans naturskydd och Bråån (riksintresseområde för naturvård). Utredningskorridoren V2 går utmed Natura 2000-område väster om S. Sandby i Lunds kommun bör inte komma ifråga. Vad ovan anförts om Fria zoner aktualiseras problematiken alltmer från S. Sandby ju närmare Malmö ledningen kommer. Dessa områden bör undvikas och inte tas i anspråk.

Utmed sträckningen finns ett antal växtplatser med arter som i Sverige är sällsynta och har sin enda eller ett fåtal växtplatser i landet. Även av detta skäl kan alternativet ifrågasättas.

Sjökabeln föreslås få en dragning genom kustnära ålgräsängar. Detta ska undvikas. Undervattensängarna är barnkammare, uppväxt- och livsmiljö för fisk och en lång rad vattenlevande arter men skapar också förutsättningar för ett rikt fågelliv och förekomst av säl. Ålgräsängar kännetecknar bottnar med biologisk mångfald. Natura 2000-området, naturreservatet liksom riksintresseområdet för naturvård ska ses som ett resultat av riklig födotillgång i ålgräsängarna.

Östra alternativet

Markkabeln ges en dragning från Hörby mot Sjöbo utmed befintlig väg utan att mark inom fria zoner tas i anspråk. Föreningen förutsätter att kabeln efter detaljplanering dras i nära anslutning till befintlig väg och samtidigt undviker intrång i befintliga natur-reservat som syftar till att skydda ädellövskog. Sjöbo ska passeras på västra sidan, antingen i korridoren Ö2A eller bättre på östra sidan utmed vägen i korridor Ö2B. Snogeholmsområdet, söder om Sjöbo, förutsätts markkabeln dras på östra sidan av men nära vägen för att minimera avverkningar i skogen och undvika intrång med skador i Natura 2000-området väster om vägen.

Alternativet Ö2C ska utgå. Dragningen innebär att delar av ett av Sveriges mest värdefulla naturområden skadas på sätt som strider mot gällande bestämmelser. Fyledalen, dess sluttningar och formation har av Nordiska rådet pekats ut som ett av Sveriges tiotal mest värdefulla områden. Passagen går genom grundvattenpåverkade område, vars ädellövskog, rikkärr, vegetation och arter mm är beroende av intakta förhållanden. Föreningen kan inte se annat än att ledningsdragningen kommer att skada eller allvarligt riskerar skada hydrologin och därmed naturmiljön och arter i befintligt Natura 2000-område.

Markkabeln når Ystad öster om men nära riksväg 13. Här redovisas tre olika alternativ, Ö4A, Ö4B och Ö4C. Alternativ Ö4B och Ö4C har en sträckning på främst jordbruksmark. Från naturvårdssynpunkt är de båda alternativen Ö4B och Ö4C acceptabla. Alternativ Ö4A har en sträckning, som går genom historisk mark från medeltiden, norr om och i direkt anslutning till Bergsjöholms slott. Kabeln går genom riksintresseområde för naturvård med unikt gamla ädla lövträd och ädellövskog med fornlämningar i anslutning till slottsområdet. I träd i området häckar bland annat glada, en rovfågel som förtecknats i EU:s Fågeldirektiv och är fridlysta (se också Artskyddsförordningen). Glada liksom dess livsmiljö ges ett starkt skydd i direktivet och ”Medlemsstaterna ska även utanför dessa skyddsområden sträva efter att undvika ... försämring av livsmiljöer”.

Slottsmiljön med byggnader på historisk mark, unika nyckelbiotoper och ålderdomliga ädla lövträd i omgivningen är inte något realistiskt alternativ för kabeldragning, när det föreligger två till synes okontroversiella alternativ. Alternativ Ö4A ska därför avföras från fortsatt planering.

Sjökabeln ansluter väster om Ystad, där ålgräsängar inte förekommer på havsbottenarna, men förutsätts inte bli något hinder för sandvandringen på havsbotten.

SLUTSATSER och STÄLLNINGSTAGANDE

Föreningen förordar att den fortsatta utredningen om markkabelns dragning inriktar sig på en östlig dragning utmed och nära väg 19 och att alternativ Ö2C och Ö4A utgår i det fortsatta planeringsarbetet.

Kabeln måste således ansluta till sjökabeln väster om Ystad i alternativ Öst.

Härigenom minskar intrånget kring samhällets tätorter och naturmiljöns värdefulla områden undviks samtidigt som handlingsutrymmet för framtida ledningsdragningar i svårframkomlig miljö till största delen kvarstår, vilket ligger i linje med miljömålen som de uttrycks i Miljöbalken om hushållning med mark och vatten.

Föreningen önskar få del av handlingar och fortsatta utredningar i projektet.

Vänliga hälsningar

Åke Svensson
Ordförande
Lunds Botaniska Förening

Kopia till

Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se
Länsstyrelsen Skåne, skane@lansstyrelsen.se